

GAZDASÁGI ESEMÉNYEK KONTÍROZÁSA A-TÓL Z-IG

Budapest, 2025

Szerzők:

Dr. Siklósi Ágnes

Dr. Veress Attila

ISBN 978-963-638-713-6

Hatodik, átdolgozott kiadás

Kiadja

a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.

Budapest, XIII. Mór u. 2-4.

Felelős kiadó: Sarkadi-Nagy András, a SALDO Zrt. vezérigazgatója

©A SALDO Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.

*E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való tárolása (papír, elektronikus stb.)
a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül TILOS!*

Tartalomjegyzék

1. SZÁMLAOSZTÁLY

Befektetett eszközök	9
<i>Immateriális javak</i>	9
Alapítás-átszervezés aktivált értéke	9
Kísérleti fejlesztés aktivált értéke.....	10
Vagyoni értékű jogok, szellemi termékek	11
Üzleti vagy cégérték	17
<i>Tárgyi eszközök</i>	18
Tárgyi eszköz lízing	30
Tenyész- és igasállatokkal kapcsolatos sajátos elszámolások	33
<i>Befektetett pénzügyi eszközök</i>	36
Tartós részesedések	36
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	44
Tartósan adott kölcsönök	55
Tartósan lekötött bankbetétek	59
Halasztott adókövetelés	60

2. SZÁMLAOSZTÁLY

Készletek	61
<i>Vásárolt készletekkel kapcsolatos gazdasági események elszámolása</i>	61
Anyagkészletekkel kapcsolatos gazdasági események elszámolása	61
Árukészletekkel kapcsolatos gazdasági események elszámolása.....	84
Kereskedelmi árukészletekkel kapcsolatos elszámolások.....	84
Betétdíjas göngyölegekkel kapcsolatos elszámolások	103
Idegen göngyölegekkel kapcsolatos elszámolások	106
Visszaváltási díj	107
Közvetített szolgáltatásokkal kapcsolatos elszámolások.....	108
Vásárolt készlettel kapcsolatos sajátos elszámolások	109
<i>Saját termelésű készletekkel kapcsolatos gazdasági események elszámolása</i>	110
Befejezetlen termeléssel, félkész termékekkel, késztermékekkel kapcsolatos elszámolások (termelési és értékesítési folyamattal kapcsolatos gazdasági események).....	110
Tartalmuk alapján ténylegesen előállított eszközértéket nem teremtő SAJÁT ELŐÁLLÍTÁSÚ ESZKÖZÖK AKTIVÁLT ÉRTÉKÉT érintő SPECIÁLIS gazdasági események elszámolása	140
Félkész termék továbbfelhasználás (késztermék gyártásához) elszámolása	159
Növendék, hízó- és egyéb állatok állományváltozásainak főkönyvi elszámolása	162
Szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos gazdasági események könyvelése	188
Beruházási tevékenységgel kapcsolatos gazdasági események könyvelése	192

3. SZÁMLAOSZTÁLY

Követelések	194
<i>Vevőkövetelések</i>	194
<i>Váltókövetelések</i>	198
Jegyzett, de még be nem fizetett tőke	200
<i>Adott előlegek</i>	201
<i>Egyéb követelések</i>	203
Munkavállalókkal szembeni követelések	203
Költségvetéssel szembeni követelések	204
Rövid lejáratú kölcsönadott pénzeszközök	205
Vásárolt és kapott követelések	207
Részesedésekkel, értékpapírokkal kapcsolatos követelések	209
Különféle egyéb követelések	211
Egyéb követelések értékvesztése és annak visszairása	212
<i>Értékpapírok</i>	213
Részesedések	213
Saját részvények, saját üzletrészek	219
Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	220
Értékpapírok értékelési különbözete	229
<i>Pénzeszközök</i>	230
Forintpénztárral kapcsolatos gazdasági események elszámolása	230
Valutapénztárral kapcsolatos gazdasági események elszámolása	232
Fizetési csekkel kapcsolatos gazdasági események elszámolása	237
Betétszámlákkal kapcsolatos gazdasági események könyvviteli elszámolása	238
Elszámolási betétszámlák	238
Elkülönített betétszámlák	239
Devizabetétszámlák	240
<i>Aktív időbeli elhatárolások</i>	244
4. SZÁMLAOSZTÁLY	247
<i>Saját tőke</i>	247
Jegyzett tőke	247
Tőketartalék	249
Eredménytartalék	249
Lekötött tartalék	251
Értékelési tartalék	253
Adózott eredmény	253
<i>Céltartalékokkal kapcsolatos gazdasági események elszámolása</i>	254
<i>Kötelezettségek</i>	255
Hátrasorolt és hosszú lejáratú kötelezettségek	255
Hátrasorolt és hosszú lejáratú kölcsönök	255
Hosszú lejáratú hitelek	258
Átváltoztatható kötvények, tartozások kötvénykibocsátásból	261
Pénzügyi lízinggel kapcsolatos kötelezettségek	265
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	266
Halasztott adókötelezettség	266

Rövid lejáratú kötelezettségek.....	267
Rövid lejáratú kölcsönök.....	267
Rövid lejáratú hitelek	270
Vevőktől kapott előlegek	273
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	275
Váltótartozások.....	277
Költségvetéssel szembeni tartozások	278
Munkavállalókkal kapcsolatos elszámolások.....	282
Költségvetési kötelezettségek.....	283
Elkülönített alapokkal kapcsolatos kötelezettségek	283
Különféle rövid lejáratú egyéb kötelezettségek	283
<i>Passzív időbeli elhatárolások.....</i>	<i>287</i>
5. SZÁMLAOSZTÁLY.....	290
<i>Költségek könyvelése költségnemenként</i>	<i>290</i>
8. SZÁMLAOSZTÁLY.....	293
<i>Egyéb ráfordítások</i>	<i>293</i>
<i>Pénzügyi műveletek ráfordításai</i>	<i>296</i>
9. SZÁMLAOSZTÁLY.....	301
<i>Értékesítés árbevétele.....</i>	<i>301</i>
<i>Egyéb bevételek.....</i>	<i>302</i>
<i>Pénzügyi műveletek bevételei</i>	<i>305</i>
<i>Eredményszámlák zárása és az eredményelszámolás</i>	<i>311</i>
SZÁMLAKERET TÜKÖR.....	312

ELŐSZÓ AZ ÖTÖDIK, ÁTDOLGOZOTT KIADÁSHOZ

A 6. átdolgozott és aktualizált kiadvány átfogó és rendszerezett módon mutatja be a gazdasági események könyvviteli elszámolását, a mindennapi könyvelési gyakorlatban leggyakrabban előforduló esetekre koncentrálna. A gazdasági események számlaosztályonként kerültek bemutatásra, a kötet végén pedig külön fejezet foglalkozik az eredményszámlák zárásával és az eredményelszámolással kapcsolatos teendőkkel.

A kiadvány összeállításánál kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a tartalom megfeleljen a hatályos jogszabályoknak, és a lehető legkönnyebben alkalmazható legyen a gyakorlatban. Az olvasói visszajelzések alapján a könyv szerkezete, nyelvezete és példái is úgy kerültek kialakításra, hogy kézzelfogható segítséget nyújtsanak a mindennapi könyvelési feladatokhoz.

A számviteli törvény csupán a számlaosztályok szintjén ad kötelező előírásokat, ezért a példákban az érthetőség és az egységesség kedvéért egy ajánlott számlakeret számláin keresztül mutatjuk be az események könyvelését.

A könyvet elsősorban gyakorló könyvelőknek ajánljuk, de hasznos segédanyagként szolgálhat a mérlegképes könyvelői, a pénzügyi-számviteli ügyintézői tanfolyamokon tanulóknak, valamint a középiskolai és felsőoktatási képzések hallgatóinak is.

Bízunk benne, hogy a könyv jól használható, megbízható támpontként szolgál a mindennapi munka során, és hozzájárul a számviteli ismeretek elmélyítéséhez.

Budapest, 2025

A Szerzők

1. Számlaosztály

BEFEKTETETT ESZKÖZÖK

IMMATERIÁLIS JAVAK

Alapítás-átszervezés aktivált értéke

Ssz.	Gazdasági esemény	Tartozik számla	Követel számla
1.	Az alapítás-átszervezéssel kapcsolatos felmerült költségek elszámolása	51–57	1–4
	Az alapítás-átszervezés során felmerült közvetlen költségek aktiválása	111	582
	Az alapítás-átszervezés során felmerült fizetett, illetve számlázott tételek, díjak (pl. apportheitesítés könyvvizsgálói díja, közzétételi díj, cégbejegyzési illeték, szabályzatok elkészítésének díja stb.)	111	381, 454
	A számlában szereplő levonható ÁFA	466	381, 454
2.	Az alapítás-átszervezés aktivált értéke után képzett lekötött tartalék a bekerülési értéknek megfelelő összegben	413	414
3.	Terv szerinti értékcsökkenés elszámolása	571	119
4.	Az értékcsökkenéssel azonos összegű lekötött tartalék feloldása	414	413
5.	A nullára leírt eszköz kivezetése a nyilvántartásból	119	111
Megjegyzés: Az alapítás-átszervezés aktivált értékénél az értékcsökkenés elszámolásának időbeli korlátja maximum 5 év.			

Kísérleti fejlesztés aktivált értéke

Ssz.	Gazdasági esemény	Tartozik számla	Követel számla
1.	Saját vállalkozásban végzett kísérleti fejlesztés során felmerült költségek elszámolása	51–57	1–4
2.	Megbízás alapján végzett kísérleti fejlesztés számlázott értékének elszámolása	112	454
	A számlában szereplő levonható ÁFA	466	454
3.	Ha a K+F sikeresen fejeződik be a tevékenység megkezdésének az évében, akkor: ➤ Az elkészült eszközök állományba vétele:		
	– szellemi termék	114	582
	– tárgyi eszköz	161	582
	– saját termelésű készlet	25	581
	➤ A többletköltség aktiválása	112	582
4.	Ha a K+F tevékenység több évig is elhúzódik, ➤ Az adott üzleti év K+F költségének aktiválása	112	582
	➤ A K+F befejezésekor az elkészült termékek állományba vétele, ha az		
	– szellemi termék	114	112
	– tárgyi eszköz	161	112
	– saját termelésű készlet	25	112
	Kapcsolódó tétel: az aktivált saját teljesítmények rendezése	582	581
5.	Kísérleti fejlesztés aktivált értékének megfelelő lekötött tartalék képzése	413	414
6.	Terv szerinti értékcsökkenés elszámolása	571	119
7.	Terven felüli értékcsökkenés elszámolása	866	118
8.	A lekötött tartalék elszámolt értékcsökkenéssel azonos összegű feloldása	414	413
9.	A nullára leírt eszköz kivezetése a nyilvántartásból	118, 119	112
<i>Megjegyzés: A kísérleti fejlesztés aktivált értékénél az értékcsökkenés elszámolásának időbeli korlátja maximum 5 év.</i> <i>Megbízás alapján végzett kísérleti fejlesztés számlázott értékének elszámolása során természetesen a létrejövő eszközöket a megfelelő eszközcsoportnál kell állományba venni, és csak a jövőben várhatóan megtérülő többletköltségek mutathatók ki kísérleti fejlesztés aktivált értékeként.</i>			

Vagyoni értékű jogok, szellemi termékek

Ssz.	Gazdasági esemény	Tartozik számla	Követel számla
1.	Beszerzés elszámolása számla alapján	113, 114	454
	A levonható előzetesen felszámított ÁFA	466	454
2.	Saját előállítású szellemi termékek elszámolása		
	➤ Felmerült költségek elszámolása	51–57	1–4
	➤ Közvetlen költség aktiválás	114	582
3.	Apportként történő átvétel¹		
	➤ Létesítő okirat szerinti értéken	113, 114	4791
	➤ A kapcsolódó előzetesen felszámított levonható ÁFA	466	4791
	➤ A kapcsolódó előzetesen felszámított le nem vonható ÁFA	113, 114	4791
	➤ Az ÁFA átutalása az alapítónak	4791	384
	➤ Az ÁFA alapító által történő elengedése	4791	968
	➤ A jegyzett tőke elszámolása cégbíróági bejegyzéssel egyidejűleg	33	411
	A kapcsolódó rendező tétel elszámolása	4791	33
4.	A megszűnt GT tulajdonosánál, a társaság jogutód nélküli megszűnése esetén az átvétel		
4.1	Az átvett eszköz számlázott értéke	113, 114	3. Technikai
4.2/a	Az előzetesen felszámított le nem vonható ÁFA	113, 114	4791
4.2/b	Az előzetesen felszámított levonható ÁFA	466	4791
4.3	A részesedés kivezetése a nyilvántartásból	3. Technikai	17
4.4/a	a gazdasági társaság tulajdonosánál (tagjánál) a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén (a felszámolás, a végelszámolás, a kényszersztörlési eljárás befejezésekor) az erről szóló határozat jogerőre emelkedésekor a megszűnt tartós részesedés (részvény, üzletrész, egyéb társasági részesedés) nyilvántartás szerinti (könyv szerinti) értékének és a megszűnt tartós részesedés ellenében kapott eszközök vagyonfelosztási javaslat szerinti (átvett kötelezettségek megállapodás szerinti értékével csökkentett) értékének a különbözet, amennyiben a kapott eszközök értéke a több	3. Technikai	972

¹ A 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról 17. § (1) bekezdése és a 18. § (1) bekezdése alapján nem áll be a termék értékesítéséhez, szolgáltatás nyújtásához fűződő joghatás, ha az adóalany a terméket, vagyoni értékű jogot nem pénzbeni betétként, hozzájárulásként (a továbbiakban együtt: apport) bocsátja rendelkezésre, feltéve, ha a szerző (apportot fogadó) a következő feltételeknek megfelel

- a szerzéskor belföldön nyilvántartásba vett adóalany legyen;
- kötelezettséget vállal arra, hogy a szerzéshez, illetőleg a szerzett vagyonhoz fűződő, az e törvényben szabályozott jogok és kötelezettségek a szerzéstől kezdődően jogutódként őt illetik és terhelik;
- sem a szerzéskor, sem azt követően nincs olyan, e törvényben szabályozott jogállása, amely természeténél fogva összeegyeztethetetlen lenne a jogutódlással, vagy annak csorbítására lenne alkalmas.

Ha a fent említett feltételek megvannak, az apport gazdasági eseményével kapcsolatban nem keletkezik ÁFA fizetési kötelezettség.